

Körfez'in en büyük üçüncü ekonomisi: **Birleşik Arap Emirlikleri**

Arap Körfezi'nin ortasında yer alan Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), 2015 yılında 370,242 milyar dolarlık nominal GSMH'si ile Orta Doğu ve Körfez ülkeleri içinde Suudi Arabistan ve İran'dan sonra en büyük üçüncü ekonomiye sahip. Satın alma gücü paritesine göre ise 70 bin 353 dolar kişi başı milli gelirle Katar'dan sonra ikinci sırada yer alıyor.

Resmî adı: Birleşik Arap Emirlikleri

Yönetim şekli: Emirlik

Başkent: Abu Dhabi

Resmî Dil: Arapça (resmî), Farsça, İngilizce, Hintçe, Urduca

Din: Müslüman, Yüzde 96 (Sunnî yüzde 80, Şii yüzde 16),

Hristiyan, Hindu ve diğer yüzde 4)

Yüzölçümü: 183 bin 600 km²

Nüfus: 9.2 milyon

Para birimi: Emirlik Dirhemi (AED)

Yıllık ortalama döviz kuru: 1 ABD \$=3,67 AED

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) 2 Aralık 1971 tarihinde İngiltere'den ayrılarak bağımsızlığını ilan eden Abu Dhabi, Dubai, Şarjah, Ajman, Umm Al Quwain, Ras Al Khaimah, Fujairah olmak üzere toplam 7 Emirlik'ten oluşan federal yapıda bir ülke...

Serbest piyasa ekonomisinin hakim olduğu BAE'nin ekonomik zenginliği büyük ölçüde petrol ve doğal gaz üretimine ve ihracatına dayanıyor. Sektörün GSYİH içindeki payı yaklaşık yüzde 37 oranında bulunuyor. Dünya finansal krizi ve en büyük ithalatçısı Çin ekonomisinin yavaşlaması ve son olarak 2014 yılının ikinci yarısından itibaren petrolün uluslararası piyasa fiyatındaki yüzde 50 oranındaki düşüş BAE ekonomisini de (hidrokarbon ihracat gelirini) olumsuz etkiliyor. Bu çerçevede, sanayi üretimi ve ihracatı da bu dalgalanmalardan doğrudan etkisi altında

kaliyor. Harcamalar, tüketim, ithalat dolaylı biçimde etkileniyor. Tüm bunlar da iç faizlerin yükselmesine, kredi piyasasının daralmasına, piyasadaki para miktarının azalmasına neden oluyor. Global finansal kriz ve akabinde petrol fiyatının düşmesinden dolayı cari işlemler fazlası ve bütçe gelirleri azaldı. Büyüme hızının yavaşlamasıyla birlikte ekonomi küçüldü. Bütçe gelirlerini arttırmak için, IMF ile de istişare edilerek,

2015 yılında (sıkı) mali ve parasal politikalarla bazı tedbirler yürürlüğe konuldu. Bu tedbirler; akaryakıt desteğine/subvansiyona son vermek, kamu kuruluşlarına hibe ve kaynak transferlerini sınırlandırmak, faizleri yükseltmek, kamu harcamalarında tasarrufa gitmek, elektrik ve su tüketim fiyatlarına zam yapmak, şeklinde oldu. Ayrıca, IMF ile de istişare eden Federal Hükümet, petrol fiyatının düşmesinden

kaynaklanan gelir düşüşünü telafi etmek amacıyla yeni bir kurulumlar vergisini ve 2018 yılında KDV'yi yürürlüğe koymayı planlıyor. Öte yandan, global finansal kriz nedeniyle azalan yabancı sermaye ve doğrudan yatırımı artırmaya yönelik (bazı iş alanlarında kurulacak şirketlerde yabancı ortaklık payının artırılması, iflas kanununu/çek düzenleme mevzuatının değiştirilerek cezalarını hafifletmesi ve daha liberal hale getirilmesi

gibi) mevzuat değişiklik çalışmaları devam ediyor.

Dünya ekonomisindeki küçülmeden menfi etkilenen BAE ekonomisi (GSYİH) 2015 yılında yüzde 3,9 oranında büyüdü. 2016 yılında yüzde 2,3 ve 2017 yılında ise yüzde 2,6 oranında (düşük seviyede) büyüme öngörülüyor. (IMF)

Kişi başı milli gelirden Katar'dan sonra ikinci sırada

Arap Körfezi'nin ortasında yer alan Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), 2015 yılında 370,242 milyar dolarlık nominal GSMH'si ile Ortadoğu ve Körfez ülkeleri içinde Suudi Arabistan ve İran'dan sonra en büyük üçüncü ekonomiyeye sahip bulunuyor. Satın alma gücü paritesine göre ise 73 bin 600 dolar kişi başı milli gelirden Katar'dan sonra ikinci sırada yer alan BAE, Türk müteahhitlerinin iş yaptığı önemli ülkeler arasında yer alıyor. Başkent Abu Dhabi'nin yanı sıra; Dubai, Şarjah, Ras al-Khaimah, Ajman, Fujairah, Umm al-Qaiwain olmak üzere 7 emirlikten meydana gelen bir federasyon olan ülkede, çoğunluğu Dubai'de olmak üzere, yaklaşık 150 Türk firması (şirket, şube,

temsilcilik ofisi kapsamında) faaliyet gösteriyor.

Türk müteahhitlerin yurt dışında en çok proje üstlendiği dokuzuncu ülke olan BAE'de müteahhitlerimiz bugüne kadar 9,6 milyar dolar değerinde 108 adet proje gerçekleştirdi. Söz konusu proje bedelinin yurt dışı müteahhitlik hizmetlerindeki payı ise yüzde 2,9 seviyesinde bulunuyor.

BAE'de 1 milyar dolar bedelle 2012 yılında üstlenilen "Abu Dhabi Havalimanı Mid Field Terminali Binası" projesi, bu ülkede Türk müteahhitlerin yaptığı en büyük proje. Ayrıca, 2005-2010 yılları arasında birinci fazı gerçekleşen Dubai metrosunun ikinci fazı da 2016 yılında bir Türk firmasının aralarında yer aldığı konsorsiyum tarafından üstlenildi.

Dünyanın yedinci büyük petrol rezervlerine sahip

2015 yılında da yüzde 2,1 oranında büyüyeceği tahmin ediliyor. 97,8 milyar varil ile dünyanın yedinci büyük petrol rezervlerine sahip olan BAE'deki petrolün yüzde 90'ından fazlası Abu Dhabi

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER (2015)

GSYİH (Nominal)	370,242 milyar \$
KİŞİ BAŞINA GSYİH	70,353 \$ (SAGP)
GSYİH BÜYÜME HIZI (Reel)	Yüzde 3,2
ENFLASYON ORANI	Yüzde 4,1
TOPLAM REZERVLER	93,930 milyar \$
İHRACAT	333,314 milyar \$
İTHALAT	243,242 milyar \$
ÜLKEYE GİREN YATIRIM TUTARI	10,976 milyar \$ (akım)
YURTDIŞINA ÇIKAN YATIRIM TUTARI	111,139 milyar \$ (stok)
YURTDIŞINA ÇIKAN YATIRIM TUTARI	9,264 milyar \$ (akım)
YURTDIŞINA ÇIKAN YATIRIM TUTARI	87,386 milyar \$ (stok)

İŞSİZLİK ORANI 2,4
DÜNYA BANKASI İŞ YAPMA KOLAYLIĞI SIRALAMASI 31/189 (2016)

GSYİH'İN SEKTÖREL DAĞILIMI Tarım (20,7), Sanayi (248,7), Hizmetler (250,6)

İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER Petrol ve Mineral Yakıtlar (27,0), Değerli Metaller (21,5), Alüminyum ve Alüminyum Mamulleri (2,2), Plastik ve Plastikten Mamuller (2,8), Elektrikli Ekipmanlar (2,6)

İTHALATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER Değerli Metaller (20,0), Makineler (13,3), Elektrikli Ekipmanlar (11,1), Tren Hariç Vasıtalar (2,7), Uçak Parçaları (2,6)

İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER Japonya (20,8), Hindistan (12,3), Güney Kore (12,3), Çin (12,1), Singapur (10,9), Tayland (10,7), Türkiye 21,5'lük pay ile BAE'nin ihracatında 14'üncü sırada yer alıyor.

İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER Çin (20,2), Hindistan (13,6), ABD (12,3), Almanya (10,4), Birleşik Krallık (4,4), Japonya (4,4), Türkiye, yüzde 14'lük pay ile BAE'nin ithalatında 16'nıncı sırada yer alıyor.

BAŞLICA SANAYİ DALLARI Petrol ve petrokünya ürünleri, Deniz ürünleri, alüminyum, çimento, ticari gemi toneri

BAŞLICA TARIMSAL ÜRETİM Hurma, sebze, karpuz, kimes hayvanları

MADENLER VE YERALTI KAYNAKLARI Petrol, doğalgaz

Kaynak: Dünya Bankası, Economist Intelligence Unit.

Emirliği'nde üretiliyor. Aynı zamanda dünyanın en büyük yedinci doğalgaz rezervine (6,43 trilyon metreküp) sahip olan ülke, doğalgaz ve petrol rezervleri bakımından OPEC içinde beşinci sırada yer alıyor.

Ekonominin petrol ve petrol yan ürünleriyle doğalgaza bağımlılığının azaltılması için üretim ve yatırımların çeşitlendirilmesini amaçlayan BAE yönetimi bu çerçevede, özellikle turizm,

İnşaat, havacılık, hizmet sektörü, finans ve otomotiv gibi sektörlerle yatırım yapmaya başladığı gözleniyor. Bu bağlamda, "Abu Dhabi 2030 Planı" çerçevesinde 200 milyar dolar yatırım yapılması öngörülmüyor. 2030 yılında GSMH'nin yüzde 64'ünün petrol dışı sektörlerden oluşacağı tahmin ediliyor.

T.C. Ekonomi Bakanlığı BAE Ülke Profili'nde yer aldığı üzere; ülkenin 50. kuruluş

yıldönümüne rastlayan 2021 yılı için hedeflerini ortaya koyan ve "Milli Şart" adlı belgeyi kabul eden BAE Yönetimi; son dönemde elde ettiği deneyim ve sermaye birikimi sayesinde dış pazarlarda yatırıma yöneldi. Hükümet sahip olduğu kamu şirketleri aracılığıyla çeşitli ülkelerde telekom ve sanayi şirketleri ile bankalar satın alıyor. Ayrıca, bahse konu kamu şirketlerinin ilman,

serbest bölge işletme, turizm ve gayrimenkul geliştirme gibi projeler aracılığıyla gelişmekte olan ülkelere yatırım yapmaya yöneldiği dikkatli çekiliyor.

Hint Yarımadası ve Körfez ülkeleri reeksportta en büyük pazar

2015 yılında 333,324 milyar dolarlık ihracat, 243,242 milyar dolarlık ithalat gerçekleştiren BAE, başta Dubai Emirliği olmak üzere, reeksport

ağırlıklı bir ticari yapıya sahip. Çeşitli ülkelere gelen mallar, BAE üzerinden farklı pazarlara ulaştırılıyor. Reeksportta en büyük pazar Hint Yarımadası ve Körfez ülkeleri oluşturuyor. İran, Hindistan, Irak, Bahreyn, Suudi Arabistan ve Pakistan reeksportta ilk sıraları paylaşıyor. Reeksport yoluyla satışı yapılan başlıca ürünler; makineler, ses kaydediciler, inci, mücevherat, tekstil

TÜRKİYE - BAE DİŞ TİCARET GÖSTERGELERİ (Milyon ABD Doları)

Yıllar	İhracat	İthalat
2002	457	100
2003	702	113
2004	1,143	183
2005	1,675	205
2006	1,985	352
2007	3,240	470
2008	7,975	691
2009	2,896	667
2010	3,332	698
2011	3,706	1,649
2012	5,174	3,596
2013	4,965	5,384
2014	4,662	3,253
2015	4,681	2,009
2015*	2,142	647
2016*	1,238	674

Kaynak: TÜİK, * 4 aylık veriler

ürünleri, taşıt araçları, kimyasal ürünler, gıda ürünleri ve içecekler.

BAE'nin başlıca ihracat pazarları arasında Japonya, Hindistan, Güney Kore, Çin, Singapur, Tayland, Umman, Pakistan, Tayvan, Malezya, Hong Kong, Türkiye ve Belçika bulunuyor. BAE'ye en fazla ihracat yapan ülkeler ise; Çin, Hindistan, ABD, Almanya, İngiltere, Japonya, Güney Kore, İtalya, Katar, Hong Kong, Singapur, Umman, Fransa, Belçika, Türkiye ve Hollanda. BAE'nin en çok ithal ettiği ürünler arasında demir/çelikten (dökme hariç) dışı tüp, boru, içi boş profil, klima cihazları (vantilatörler, ısı, nem değiştirme termostatları), aydınlatma cihazları, lambalar da yer alıyor.

Türkiye-BAE ticareti

Türkiye'nin BAE'ye yönelik ihracatı incelendiğinde,

ihracatta yıllar itibarıyla sürekli bir artış trendi dikkat çekiyor. 2015 yılında BAE'ye ihracatımız yüzde 0,4 artarken, ihracat edilen ürünlerin başında, toplam ihracat içindeki yüzde 25 pay ile kıymetli metaller ve kaplamalardan mücevher eşyası geliyor. Ham ve yarı işlenmiş altın (yüzde 18,3), demir/çelik çubuklar (yüzde 11,1) ve petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar (yüzde 12,1) pay ile BAE'nin Türkiye'den ithal ettiği diğer başlıca ürünler.

2015 yılı için ise BAE'den yapılan ithalat yüzde 38 oranında düşerek; 2 milyar dolar oldu. Türkiye'nin 2015 yılında, BAE'den gerçekleştirdiği ithalatın, yüzde 75'ini ham ve yarı işlenmiş altın, yüzde 8,6'sını işlenmiş alüminyum, yüzde 4,6'sını kıymetli metallerden mücevher eşyası oluşturdu.